

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Vår dato
10.08.2017

Vår referanse
2017/00189-6

Vår saksbehandler
Bjørn Kvello/95054720
Jan Henrik Sandberg/97682469

Deres referanse

HØRING - FORSLAG TIL LOV OM MINERALVIRKSOMHET PÅ KONTINENTALSOKKELEN

Norges Fiskarlag viser til høring av forslag til lov om mineralvirksomhet. I utgangspunktet er Fiskarlaget positivt innstilt til at det nå er utarbeidet et lovforslag, som skal regulere framtidig mineralvirksomhet på norsk sokkel.

Norske fiskere konkurrerer med en rekke andre aktører om bruken av havet. Fiskeriene er basert på fornybar biologisk produksjon, og er derfor grunnleggende avhengig av et rent og rikt hav. Dette skiller fiskerinæringen fra mange andre næringer som utnytter hav og sjøareal (deriblant olje/gass og gruvedrift).

Høringsnotatet viser til at marin gruvevirksomhet vil kunne ha negative konsekvenser for marint miljø, og derigjennom også for fiskeriene. Det vises også til at forurensende stoffer fra virksomheten kan ha negativ påvirkning på marine arter, og være en utfordring for sjømattryggheten.

Der mineralutvinning ønskes iverksatt, er det derfor svært viktig at det i forkant gjennomføres en grundig og næringsnøytral konsekvensutredning som gjør at en kan ta nødvendig hensyn til fiskeriene, viktige gyte- og oppvekstområder og ikke minst forholdet til sjømattrygghet. Det er i den sammenheng svært viktig at aktuelle myndigheter og fiskeriorganisasjoner blir hørt på et tidlig tidspunkt.

Imidlertid er det slik at en konsekvensutredning som hovedregel skal bygge på eksisterende kunnskap. Per i dag eksisterer det svært lite kunnskap om konsekvenser av mineralutvinning til havs på havmiljø og andre næringer. Effektene vil variere svært mye i forhold til hvilken type virksomhet det kan være snakk om, og hvor utvinningen er tenkt å foregå. Det må være et offentlig ansvar å framskaffe god og nøytral bakgrunnskunnskap, som grunnlag for slike konsekvensutredninger.

Departementet viser til at norske havområder *kan* inneholde mineralforekomster med potensiale for fremtidig lønnsom utvinning. En har, så vidt vi kjenner til, ikke identifisert noen slike forekomster i norske havområder per i dag. Dersom det planlegges nye kartlegginger av mineralressurser på norsk sokkel bør disse koordineres med kartlegging av marint biologisk mangfold, ikke minst langs den midtatlantiske ryggen hvor det er store områder med svært høy biodiversitet og verneverdi.

Høringsnotatet viser det til at en kan gjøre bruk av erfaringene fra sameksistens mellom fiskeri og petroleumsvirksomhet på norsk sokkel. Fiskarlaget er enig i at en kan være nyttig å vurdere noen av erfaringene herfra. Imidlertid har sameksistens med petroleumsnæringen vært lite vellykket sett fra fiskerinæringens side, ikke minst i forhold til undersøkelsesvirksomhet/seismikk.

Det vil være helt andre utfordringer en vil stå overfor dersom en finner fram til, og starter utvinning på, mineralforekomster til havs. Det er uklart hvordan slike mineraler eventuelt skal utvinnes og hvilken teknologi som skal benyttes, og de tanker en nå gjør seg kan være radikalt endret når den tid kommer at slik aktivitet kan være realiserbar på norsk sokkel. Dette gjør det vanskelig å si noe om konsekvensene for sameksistensen med andre næringer, herunder fiskeri.

Til de aktuelle bestemmelsene i forslag til ny lov har Norges Fiskarlag følgende merknader:

§1-6 - Krav til forsvarlig mineralvirksomhet, foreslår følgende ordlyd: «*Mineralvirksomheten må ikke unødvendig eller i urimelig grad vanskeliggjøre eller hindre skipsfart, fiske, luftfart eller annen virksomhet... Alle rimelige foranstaltninger skal tas for å unngå skade på dyre- og plantelivet i havet, kulturminner på havbunnen, og forurensning og forsøpling av havbunnen, dens undergrunn, havet, luften eller på land.*»

En må her særlig ta hensyn til selve naturgrunnet for norske fiskerier. En må også definere klarere hva som konkret legges i begrepene «urimelig grad» og «alle rimelige foranstaltninger».

§ 2-2 – Strategisk konsekvensutredning gir en kort beskrivelse av hvilken kunnskap om ulike interesser, verdier og konsekvenser som skal ligge til grunn før en eventuelt beslutter å åpne et område for mineralvirksomhet.

Norges Fiskarlag vil bemerke at konsekvensutredningen på en forsvarlig måte også må belyse hensynet til fiskeri, sjømattrygghet, viktige gyte- og oppvekstområder og marint miljø før en vurderer å gi eventuell tillatelse.

§ 4-16 Ilandføring av mineraler. Hvor, og på hvilken måte, ilandføring (og evt. etterfølgende prosessering) av mineraler skal skje vil kunne ha store konsekvenser for fiskeri og havmiljø. Norges Fiskarlag ber om at fiskeriforvaltning og fiskernes organisasjoner også får informasjon om dette på et tidlig tidspunkt, slik at innspill herfra vil kunne tas tilstrekkelig hensyn til.

§ 5-1 Oppryddingsplikt slår fast at rettighetshaver skal sørge for forsvarlig opprydding, både mens arbeidene pågår og etter at virksomheten er avsluttet.

Undersjøisk gruvevirksomhet kan potensielt vanskeliggjøre fiskeriene over store områder, spesielt om det tillates dumping av overskuddsmasse. Det må kunne drives et forsvarlig og risikofritt fiske der det tidligere har vært drevet marin mineralutvinning. Norges Fiskarlag mener derfor det bør utarbeides en egen forskrift om hvilke oppryddingstiltak som må gjennomføres før et område kan leveres tilbake etter avsluttet virksomhet. En plan for opprydding bør foreligge på et tidlig stadium, fortrinnsvis allerede ved søknad.

§ 8-1 Særlige regler om erstatning til norske fiskere, saklig virkeområde og definisjoner slår fast: «*Dette kapittel gjelder erstatning for økonomisk tap som mineralvirksomheten påfører norske fiskere som følge av at virksomheten legger beslag på fiskefelt, eller medfører forurensning og avfall eller ved at innretning eller tiltak i forbindelse med plassering av denne volder skade...*».

Norges Fiskarlag vil i denne sammenhengen bemerke at eventuell erstatning til norske og utenlandske fiskere som følge av arealbeslag, dumping og/eller forurensning fra undersjøisk gruve drift må være siste utvei. Som hovedregel må det stilles krav til at undersjøisk gruve drift ikke må kunne ødelegge for fiskerier eller havmiljø. Vi vet at gruve drift på land kan føre til store utslipp av tungmetaller, miljøgifter og kjemikalier. I forbindelse med eventuell mineralutvinning på sokkelen må det være et ufravikelig krav at slik utvinning ikke må kunne gå ut over sjømattryggheten. I tillegg til at dette kan føre til miljø- og helseskade, vil det kunne ødelegge for omdømme og markedsverdi for norsk sjømat.

Vi konstaterer at mineralutvinning på kontinentalsokkelen formelt sett også vil være regulert av forurensningslovens bestemmelser. Høringsnotatet viser i den sammenheng til at det også vil kunne

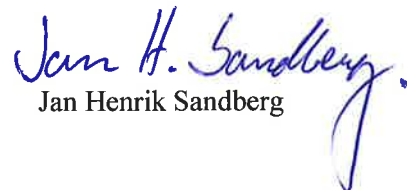
stilles vilkår knyttet til sjømattrygghet. Erfaringene viser at forurensningsloven inntil nå *ikke* har fungert tilfredsstillende i forhold til å stille vilkår som ivaretar hensynet til sjømattrygghet. Matlovens § 3 (Stedlig virkeområde) slår fast: «Loven gjelder for norsk land- og sjøterritorium, norske luft- og sjøfartøyer, og innretninger på norsk kontinentalsokkel.» Norges Fiskarlag ber departementet om å vurdere om også matloven kan bidra til å sikre at eventuell gruvevirksomhet til havs ikke går på bekostning av hensynet til sjømattrygghet.

Norges Fiskarlag har til slutt merket oss at hensynet til viktige gyte- og oppvekstområder ikke er nevnt, og derfor heller ikke eller konkret vurdert, i høringsnotatet. Vi ber om at dette forholdet inkluderes i det videre arbeidet knyttet til lov om mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Bjørn Kvello

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslagene, Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.